

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 17547 / 8 OCT. 2019

**Domnului prof. univ. dr. Valer Dorneanu,
Președintele Curții Constituționale,**

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, vă transmitem alăturat, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 104 alin. (3) ultima teză lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din data de 3 august 2006, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 130/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 575 din data de 15 iulie 2019.

Vă asigur, domnule președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

Renate Weber
Renate WEBER

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,

Avocatul Poporului formulează prezenta:

EXCEPȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE
referitoare la prevederile art. 104 alin. (3) ultima teză lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, astfel cum au fost modificate și completate prin Legea nr. 130/2019

Prevederile art. 104 alin. (3) ultima teză lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din data de 3 august 2006, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 130/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 575 din data de 15 iulie 2019, aduc atingere dispozițiilor art. 1 alin. (5), art. 16 alin. (1) și art. 53 din Constituție, din perspectiva următoarelor

MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE

1. Considerăm că dispozițiile art. 104 alin. (3) ultima teză lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, prin modul deficitar de redactare, încalcă exigențele impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la calitatea legii, motivat de faptul că nu

individualizează modalitatea de executare a sancțiunii aplicate atunci când depășirea vitezei maxime admise pe sectorul de drum respectiv și pentru categoria din care face parte autovehiculul condus se situează în intervalul cuprins între 50 km/h și 70 km/h.

La data de **18 iulie 2019** a intrat în vigoare **Legea nr. 130/2019**, care impune noi reguli în privința **reducerii perioadei de suspendare a permisului de conducere**, aducând modificări și prevederilor **art. 104 alin. (3) ultima teză lit. a) și b)** din **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată**, în sensul că: **„Pentru fapta prevăzută la art. 102 alin. (3) lit. e), perioada de suspendare se reduce la 30 de zile, la cererea titularului:**

*a) dacă depășirea vitezei maxime admise pe sectorul de drum respectiv și pentru categoria din care face parte autovehiculul condus este cu **70 km/h**;*

*b) dacă depășirea vitezei maxime admise pe sectorul de drum respectiv și pentru categoria din care face parte autovehiculul condus este **cu mai mult de 70 km/h**, doar dacă fapta a fost săvârșită o singură dată în 12 luni”.*

Potrivit dispozițiilor **art. 102 alin. (3) lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată**, depășirea **cu mai mult de 50 km/h** a vitezei maxime admise pe sectorul de drum respectiv și pentru categoria din care face parte autovehiculul condus se sancționează, pe lângă amendă, cu aplicarea sancțiunii complementare a **suspendării exercitării dreptului de a conduce pentru o perioadă de 90 de zile.**

Prin urmare, din analiza dispozițiilor legale care stabilesc modalitatea de executare a sancțiunii complementare rezultă că legiuitorul a reglementat posibilitatea reducerii perioadei de suspendare a exercitării dreptului de a conduce de la 90 de zile la 30 de zile în beneficiul conducătorului auto care a săvârșit o faptă mai gravă, conducând cu 70km/h sau mai mult, însă a omis să reglementeze posibilitatea de a obține reducerea perioadei de suspendare a exercitării dreptului de a conduce pentru conducătorul auto care a condus cu o viteză situată în intervalul 50km/h – 70km/h, fără să existe o motivare rezonabilă a diferenței de tratament juridic.

Prin efectul noilor norme, ca o consecință a modului deficitar de redactare, persoanele sus-menționate **nu pot beneficia, la cerere, de reducerea perioadei de suspendare a permisului de conducere**, deși au săvârșit o faptă cu o gravitate redusă, depășind viteza maximă legală admisă cu o viteză situată în intervalul **50 – 70 km/h.**

De altfel, incoerența formei finale a legii rezultă și din urmărirea procesului legislativ, și anume din stenogramele ședinței Camerei Deputaților din 3 iunie 2019.

Or, în opinia noastră, cadrul legal conferit de legiuitor conducătorilor auto trebuie să fie unul echilibrat, care să instituie sancțiuni complementare, și implicit individualizarea și executarea acestora, în mod progresiv și nu disproporționat față de fapta săvârșită.

Sancțiunile contravenționale sunt acele sancțiuni de drept aplicate în limitele prescrise de lege, în mod oportun și proporțional, persoanei care se face vinovată de săvârșirea faptei. Aplicarea sancțiunilor contravenționale, respectiv sancționarea propriu-zisă a subiectului de drept pentru nesocotirea normelor de drept contravențional, se face potrivit unor principii, asemenea sancțiunilor de drept penal, și anume: principiul legalității sancțiunilor contravenționale, principiul stabilirii unor sancțiuni contravenționale compatibile cu concepția moral-juridică a societății, principiul individualizării (personalizării și proporționalității) sancțiunilor contravenționale, principiul personalității sancțiunilor contravenționale și principiul unicității aplicării sancțiunilor contravenționale (*ne bis in idem*).

Potrivit principiului proporționalității, toate sancțiunile principale sau complementare aplicate contravenientului trebuie să fie dozate în funcție de gravitatea faptei.

Principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, **precise** și previzibile în aplicarea lor, astfel cum reiese din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 5 ianuarie 2000, pronunțată în *Cauza Beyler împotriva Italiei*, paragraful 109, și Hotărârea din 8 iulie 2008, pronunțată în *Cauza Fener Rum Patrikligi împotriva Turciei*, paragraful 70). Din această perspectivă, principiul legalității implică o obligație pozitivă a legiuitorului de a reglementa prin texte clare și precise.

Cerința de **claritate a legii** vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de **precizie** se referă la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce **previzibilitatea legii** privește scopul și consecințele pe care le antrenează.

Pentru înlăturarea viciului de neconstituționalitate, legiuitorul trebuie să individualizeze aplicarea sancțiunii, dar și a beneficiului acordat tuturor conducătorilor auto aflați în ipoteza **art. 102 alin. (3) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului**

nr. 195/2002, republicată, în mod progresiv și echitabil, cu respectarea principiului proporționalității. În acest sens, arătăm că **principiul proporționalității își găsește corespondent în dispozițiile art. 5 alin. (5) și (6) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, act normativ general cu ale cărui prevederi se completează Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002**, potrivit căroră „*Sanctiunea stabilită trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite*”, iar „*Sanctiunile complementare se aplică în funcție de natura și de gravitatea faptei*”.

Omissionea legiuitorului de a reglementa situația expusă are drept consecință un viciu de neconstituționalitate, sub aspectul nerespectării principiului legalității și al proporționalității, ce decurge din împrejurarea că persoana care săvârșește o faptă contravențională mai gravă nu suportă anumite rigori ale legii, ci beneficiază de o reducere a perioadei de suspendare a permisului de conducere, la 30 de zile, în timp ce persoanele care săvârșesc o faptă mai ușoară primesc o sancțiune mai aspră, având permisul suspendat pentru o perioadă de 90 de zile, fără posibilitatea reducerii acestei perioade.

Argumentele sus-invocate sunt de natură a imprima un viciu de neconstituționalitate normei legale și din perspectiva prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție, deoarece noile reglementări instituie, în fapt, **situații inechitabile a căror calificare juridică se poate circumscrie privilegiilor sau discriminărilor expres prohibite chiar de textul constituțional.**

Cu privire la incidența art. 16 alin. (1) din Constituție, precizăm că, potrivit jurisprudenței instanței de contencios constituțional, principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite (Decizia nr. 1/1994). De asemenea, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament **trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional** (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 86/2003, Decizia nr. 476/2006, Decizia nr. 573/2011).

Așadar, Curtea Constituțională a reținut în deciziile sale că nesocotirea principiului egalității în drepturi are drept consecință neconstituționalitatea privilegiului sau a discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului, în acest sens, discriminarea se bazează pe noțiunea de excludere de la un drept (Decizia Curții Constituționale nr. 62/1993), iar remediul constituțional specific,

în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului (Decizia nr. 685/2012, Decizia nr. 164/2013).

Privilegiul este definit în jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 755/2014) ca un avantaj sau favoare nejustificată acordată unei persoane sau categorii de persoane; în acest caz, neconstituționalitatea privilegiului nu echivalează cu acordarea beneficiului acestuia tuturor persoanelor sau categoriilor de persoane, ci cu eliminarea sa, respectiv cu eliminarea privilegiului nejustificat acordat.

Normele criticate trebuie să fie în concordanță și cu dispozițiile art. 53 din Constituția României care stabilesc condițiile în care poate avea loc restrângerea unor drepturi sau libertăți, inclusiv sub aspectul proporționalității măsurii cu situația care a determinat-o.

În această circumstanță, determinarea, prin lege, a unui tratament diferit, pentru fapte contravenționale diferite, raportate la viteza cu care a fost depășită viteza maximă admisă pe un anumit sector de drum, indică lipsa unei justificări obiective și rezonabile, nefiind respectată proporționalitatea între scopul urmărit și mijloacele folosite pentru atingerea acestui scop, întrucât finalitatea actului normativ, în forma actuală, conduce la sancționarea mai aspră pentru o faptă mai ușoară.

Principiul proporționalității exprimă necesara adecvare a măsurilor juridice la situațiile de fapt, stabilind o relație – apreciată de întreaga colectivitate ca – justă și legitimă între măsura juridică adoptată și realitatea socială¹.

Or, prin această modificare se realizează o **scădere a gradului de siguranță rutieră, în condițiile în care conducătorii auto beneficiază, la cerere, de reducerea perioadei de suspendare a permisului de conducere de la 90 la 30 de zile, doar dacă viteza legală maximă admisă pentru un sector de drum este depășită cu 70 de km/h sau mai mult, nicidecum dacă viteza cu care se depășește peste limita legală este între 51 km/h și 69 km/h.**

Concluzionând, considerăm că, indiferent din ce unghi comparativ am analiza cele două situații, expuse mai sus, vom constata existența unei grave nesocotiri a prevederilor art. 1 alin. (5), art. 16 alin. (1) și art. 53 din Constituție.

¹ Muraru I., Tănăsescu E.S. (coord.), Constituția României. Comentariu pe articole, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p.541.

2. În ceea ce privește admisibilitatea prezentei excepții de neconstituționalitate, apreciem că omisiunea legiuitorului de a include în norma juridică posibilitatea reducerii perioadei de suspendare a exercitării dreptului de a conduce pentru conducătorii auto sancționați pentru depășirea vitezei maxime admisă în intervalul 50km – 70 km/oră, are relevanță constituțională generând un viciu de neconstituționalitate prin aceea că, astfel, statul eșuează în obligația sa de a respecta principiul legalității și proporționalității sancțiunilor complementare, în componenta individualizării și executării acestora.

Prin urmare, având în vedere competența sa generală în privința protecției drepturilor și libertăților omului, Avocatul Poporului apreciază că prevederile art. 104 alin. (3) ultima teză lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, contravin dispozițiilor art. 1 alin. (5), art. 16 alin. (1) și art. 53 din Constituție.

Avocatul Poporului,

Renate WEBER

